

LÄRARSKAPET I RÖRELSE - IDROTTSDIDAKTISKA UTMANINGAR, 30 HÖGSKOLEPOÄNG

PROFESSIONAL TEACHERHOOD IN MOVEMENT - DIDACTICAL
CHALLENGES IN PHYSICAL EDUCATION , 30 HIGHER EDUCATION
CREDITS

Basdata

Kursen är en uppdragsutbildning för Skolverket - Lärarfortbildning

Ämne: Idrott
Omfattning: 30 högskolepoäng
Nivå: Grund

Kursplanen har behandlats av institutionsrådet vid Institutionen för idrotts- och hälsovetenskap 2008-03-03.

Kursplanen är fastställd av Lärarutbildningsnämnden 2008-03-05.

Ikraftträdande: Denna kursplan gäller från och med läsåret 2008/2009.

Innehåll och uppläggning

Moment

Kursen innehåller följande moment:

Moment 1: Ledarskap och lärarskap, 7,5 hp

- lärarskap som relation,
- skillnader/likheter mellan ledarskap/lärarskap,
- samspel inom och mellan grupper,
- handledning/coaching – formulera, lyssna, spegla,
- integritet – gränser – pedagogisk gestaltning,
- konflikthantering,
- utvecklingssamtal – samtalsmetodik.

Moment 2: Kroppslig kompetens, likabehandling och utvärdering, 7,5 hp

- samtidens kroppsideal och dess konsekvenser för ungdomars identitetsbildning,
- skolans rörelseuppdrag i relation till jämställdhets- och likabehandlingslagen,
- genus, heteronormativitet och normalisering,
- likabehandling ur ett didaktiskt perspektiv,
- kroppsligt lärande, kunskapsmål och utvärdering.

Moment 3: Idrottsdidaktiska utmaningar, 7,5 hp

- didaktiska teorier och metoder om lärprocesser i ämnet idrott och hälsa,
- lärandesituationer i ämnet med fokus på arbetsformer som stimulerar till kommunikativt, estetiskt och reflekterat lärande,
- utvärdering och bedömning av elevers lärande i ämnet idrott och hälsa,
- interaktiva arbetsmetoder för lärande – IT som pedagogisk resurs.

Moment 4: Lärande i hälsa, 7,5 hp

- hälsobegreppets olika dimensioner,
- hälsa och hälsofrämjande arbete i förhållande till nationella styrdokument,
- undervisning i hälsa i skolan i allmänhet och i ämnet idrott och hälsa i synnerhet,
- hälsosamma undervisningsformer,
- grunder för lösningsfokuserad kommunikation och samtalsmetodik.

Arbetsätt

Momentet 1 *Ledarskap och lärarskap* bygger på aktiv närvaro i syfte att skapa medvetenhet och förståelse för ledarskap och gruppprocesser. Momentet beskriver och fördjupar olika aspekter av ledarskap i generell mening och det personliga lärarskapet i synnerhet, vidare ges deltagaren tillfälle att erövra sitt eget ledarskap/lärarskap samt i samspel med andra utveckla sig själv som person och ledare/lärare.

I moment 2, *Kroppslig kompetens, likvärdighet och utvärdering*, sker undervisningen i form av föreläsningar, seminarier och praktiska lektionstillfällen där deltagarna får möjlighet att utveckla sitt didaktiska kunnande parat med reflektion runt genus och likabehandling i ämnet.

I moment 3, *Idrottsdidaktiska utmaningar* sker undervisningen i form av föreläsningar, seminarier och praktiska lektionstillfällen där deltagarna får möjlighet att utveckla sitt didaktiska kunnande utifrån styrdokument och ämnet idrott och hälsa. Vidare kommer IT att genomsyra momentet som en metod i ämnet idrott och hälsa.

I moment 4, *Lärande i hälsa* sker undervisningen i form av föreläsningar, deltagarledda seminarier, reflekterande team samt individuella skriftliga och muntliga uppgifter.

Progression

Den vetenskapliga progressionen sker genom att innehållet i momenten bygger på vetenskapliga studier och beprövad erfarenhet. Professionsprogressionen synliggörs genom att momenten har en tydlig inriktning mot ledarskap och lärarskap inom skolan i vid bemärkelse utifrån olika ingångar i verksamheten. Ämnesprogressionen görs tydlig via vidareutveckling av tidigare kunskaper och erfarenheter hos deltagaren inom kunskapsområdet ledarskap/lärarskap, genus, kunskap i ämnet utifrån didaktiska teorier och modeller, likabehandling samt utvärdering och bedömning.

Förväntade studieresultat

Deltagaren skall:

Moment 1: Ledarskap och lärarskap

- redovisa teorier om dynamik och skeenden kopplade till ledar-/lärarskap,
- tillämpa en medvetenhet och förståelse för processer i grupp och organisation,
- formulera iakttagelser och observationer av såväl det egna som andras ledarskap/lärarskap i syfte att konsultativt handleda kollegor och elever,
- hantera konflikter och grunderna i samtalsmetodik.

Moment 2: Kroppslig kompetens, likabehandling och utvärdering

- kunna redogöra för den syn på kroppen som kännetecknar vår samtid samt kunna analysera dess konsekvenser för ungdomars identitetsbildning,
- visa förmåga att förmedla gällande regelverk som syftar till att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,
- kunna reflektera över betydelsen av genus och den heteronormativa ordningen i arbetet med att förverkliga skolans värdegrund,

- visa förmåga att forma en undervisning där alla kan delta på sina egna villkor,
- kunna problematisera betygsättning och bedömning i relation till undervisningens innehåll och styrdokumentet.

Moment 3: Idrottsdidaktiska utmaningar

- skapa lärandesituationer i olika kunskapsområden i relation till ämnet idrott och hälsa,
- kunna problematisera kunskap i ämnet idrott och hälsa,
- reflektera kring den egna yrkesprofessionen i relation till aktuell ämne-teori och ämnesdidaktik,
- ha kännedom om hur idrott och hälsa kommer till uttryck i digitala rörelsespel och kunna analysera och resonera kring för och nackdelar med rörelse som träning i form av dataspel.

Moment 4: Lärande i hälsa

- redogöra för grundläggande salutogena och patogena teorier i förhållande till hälsa,
- redogöra för systemteoretiska grunder,
- redovisa teorier om hälsa och hälsofrämjande i förhållande till skolans styrdokument,
- tillämpa ett medvetet förhållningssätt och förståelse för hälsa i skolan i allmänhet och i ämnet idrott och hälsa i synnerhet,
- formulera lokal kursplan och arbetssätt för undervisning i idrott och hälsa med hälsa i fokus,
- formulera exempel på hur hälsofrämjande undervisning kan bedrivas,
- beskriva grunderna för ett salutogent förhållningssätt i lärarrollen.

Examination**Examinationsformer**

Följande examinationsformer gäller i kursen:

Moment 1: Ledarskap och lärarskap

- ansvar för och genomförande av seminarier i mindre grupper samt att ge och ta feedback,
- handledningssamtal,
- individuella lärpapper,
- individuell skriftlig tentamen.

Moment 2: Kroppslig kompetens, likabehandling och utvärdering

- gruppvis genomförande av praktiska lektionspass,
- åtgärdsprogram mot könsmobbing i form av inlämningsuppgift,
- litteraturseminarier.

Moment 3: Idrottsdidaktiska utmaningar

- fältstudie,
- formulera egen lärarfilosofi,
- litteraturseminarier.
-

Moment 4: Lärande och hälsa

- ansvar för och genomförande av seminarier och reflekterande samtal,
- skriva lokal kursplan i idrott och hälsa med inriktning mot hälsa,
- skriftliga lektionsplanering med vidhängande reflektion av undervisning i idrott och hälsa.

Antal provtillfällen för prov och praktik

Examinationerna avläggs under kursens gång vid separata provtillfällen enligt kursintroduktion som student erhåller i och med kursstart. Omprovtillfällen anordnas tidigast tre veckor efter kursens slut samt ytterligare vid terminens slut/när kursen ges vid kommande tillfälle.

Betyg

Som betyg på moment och på kursen som helhet används något av uttrycken Väl godkänt, Godkänt eller Underkänt. Vid en betygskonferens med examinator och kursansvariga för respektive moment fastställs slutbetyget för hel kurs om 30 högskolepoäng. För betyget Väl godkänt på hel kurs (30 hp), gäller som princip att studenten på de fyra momenten har minst tre Väl godkänt samt ett Godkänt. Senast i samband med momentsstart skall studenterna erhålla preciserad information om examinationsformer och betygskriterier för respektive nivå.

Förkunskapskrav

Kursen är en del av Lärarlyftet och styrs av antagningsbestämmelserna i denna fortbildning. Idrottslärarexamen eller motsvarande.

Litteratur och övriga läromedel

Moment 1: Ledarskap och lärarskap

Berg, Morten Emil, *Coaching – att hjälpa ledare och medarbetare att lyckas* (Lund: Studentlitteratur, 2004), s. 83-141.

Hjalmarsson, Bengt, *Medledarskap - att skapa arbetsglädje genom delat ansvar* (Stockholm: Ekerlids, 2003), 157 s.

Møller, Jorunn, *Ledaridentiteter i skolan. Positionering, förhandlingar och tillhörighet* (Lund: Studentlitteratur, 2006), s. 65-108, s. 145-167.

Seger, Jan & Bergsten, Urban, "Ledarskapscentrum vid GIH", *Svensk idrottsforskning* 2007:2, s. 64-67.

Svedberg, Lars, *Gruppsykologi om grupper, organisation och ledarskap* (Lund: Studentlitteratur, 2007), s. 255-406.

Utbildningsledarskap – nu och i framtiden, red. Bim Riddersporre (Lund: Studentlitteratur, 2006), s. 33-65.

Utvalda aktuella artiklar

Moment 2: Kroppslig kompetens, likabehandling och utvärdering

Idrott och hälsa. En samtalsguide om kunskap, arbetssätt och bedömning. Myndigheten för skolutveckling (Stockholm: Liber, 2007), www.skolutveckling@se. 60 s.

Johansson, Tomas, *Makeovermani: Om Dr Phil, plasrtkirurgi och illusionen om det perfekta jaget*. (Stockholm: Natur och kultur, 2006), s. 11-21 samt s. 105-229.

Larsson, Håkan, "Kropp och rörelse – kunskap och lärande", *Idrottsdidaktiska utmaningar*, red. Håkan Larsson & Jane Meckbach (Stockholm: Liber, 2007), s. 266-287.

Larsson, Håkan, "Lika för alla – om likabehandling i idrott och hälsa", *Idrottsdidaktiska utmaningar*, red. Håkan Larsson & Jane Meckbach (Stockholm: Liber, 2007), s. 233-249.

Larsson, Håkan, Redelius, Karin & Fagrell, Birgitta, "Jag känner inte för att bli en ... kille: Om heteronormativitet i ämnet idrott och hälsa", *Utbildning & Demokrati*, volym 16, nr 2, 2007, s. 113-138.

Läroplan för det obligatoriska skolväsendet och de frivilliga skolformerna (Lpo/Lpf 94).
Skolverket. <http://www.skolverket.se/sb/d/468>

Pedagogiska magasinet, Tema: Den bildade kroppen, nr 2, maj, 2007.

Redelius, Karin, "Betygsättning i idrott och hälsa – en didaktisk utmaning med pedagogiska konsekvenser", *Idrottsdidaktiska utmaningar*, red. Håkan Larsson & Jane Meckbach (Stockholm: Liber, 2007), s. 217-232.

Dessutom tillkommer jämställdhets- och likabehandlingslagen.

Moment 3: Idrottsdidaktiska utmaningar
Kursplan Idrott och hälsa, grundskolan. www.skolverket.se

Kursplan Idrott och hälsa, gymnasieskolan. www.skolverket.se

Larsson, Håkan, "Skolans rörelseuppdrag", *Idrottsdidaktiska utmaningar*, red. Håkan Larsson & Jane Meckbach (Stockholm: Liber, 2007), s. 36-43.

Linderoth, Jonas, "Eleven, Leken och Spelet - Om spel i undervisning"(Göteborg: Göteborgs universitet, 2002), 19 s.

http://itforpedagoger.skolutveckling.se/digitalAssets/128879_Eleven__Leken_och_Spelet_-_Om_spel_i_undervisning.pdf

Lundvall, Suzanne & Meckbach, Jane, "Tid för dans", *Idrottsdidaktiska utmaningar*, red. Håkan Larsson & Jane Meckbach (Stockholm: Liber, 2007), s. 103-119.

Meckbach, Jane & Lundvall, Suzanne, "Idrottsdidaktik – konsten att undervisa i idrott", *Idrottsdidaktiska utmaningar*, red. Håkan Larsson & Jane Meckbach (Stockholm: Liber, 2007), s. 17-35.

Mellan Nytt och Nöje: Bilder av ämnet idrott och hälsa, red. Håkan Larsson & Karin Redelius (Stockholm: Idrottshögskolan, 2004), 239 s.

Nyberg, Marie & Tage Sterner, "Gymnastik som redskap", *Idrottsdidaktiska utmaningar*, red. Håkan Larsson & Jane Meckbach (Stockholm: Liber, 2007), s. 87-102.

Teng, Gunnar, "Spelet, aktören och regissören", *Idrottsdidaktiska utmaningar*, red. Håkan Larsson & Jane Meckbach (Stockholm: Liber, 2007), s. 120-140.

Moment 4: Lärande i hälsa
Idrott och hälsa. En samtalsguide om kunskap, arbetssätt och bedömning. Myndigheten för skolutveckling (Stockholm: Liber, 2007), [www.skolutveckling@se](http://www.skolutveckling.se). 60 s.

Medin, Jennie & Alexanderson, Kristina, *Begreppen Hälsa och hälsofrämjande – en litteraturstudie* (Lund: Studentlitteratur, 2000), s. 19-99.

Normell, Margareta, *Pedagogens inre rum – om betydelsen av känslomässig mognad* (Lund: Studentlitteratur, 2004), s. 7-131.

Quennerstedt, Mikael, *Att lära sig hälsa* (diss. Örebro: Örebro universitet, 2006) s.14-52 och s. 167-252.

Thedin Jakobsson, Britta, ”Att undervisa i hälsa”, *Idrottsdidaktiska utmaningar*, red. Håkan Larsson & Jane Meckbach (Stockholm: Liber, 2007), s.176-192.

Evens, John, Rich, Emma and Davides, Brian, “The Emperor’s New Clothes: Fat, Thin and Overweight. The Social Fabrication of Risk and Ill Health”, *Journal of Teaching in Physical Education*, 2004:23, pp. 372-391.

En av följande böcker:

Kim Berg, Insoo & de Jong, Peter, *Att bygga lösningar. En lösningsfokuserad samtalsmodell*. Andra upplagan (Stockholm: Mareld, 2005), 365 s.

Wächter, Anders, *Samtal pågår!* (Lund: Studentlitteratur, 2001), 141 s.

Övrigt

Frånvaro

Vid frånvaro bestäms eventuell ersättningsuppgift samt hur obligatoriska moment skall återtogs i samråd med kursledningen.

Utvärdering

Efter avslutad kurs sker utvärdering och undervisande lärare gör en självvärdering. Dessa återförs inom tre veckor till deltagargruppen och examinator.

Antal deltagare (min och max)

För att kursen ska kunna genomföras krävs minst 20 deltagare. Maximal kapacitet är 60.

Målgrupp

Den lärarkategori kursen vänder sig till är i första hand lärare som undervisar i idrott och hälsa i grundskola och gymnasieskola, dvs. tidigarelärare från förskoleklass till år 6 samt senarelärare från år 7 t.o.m. vuxenutbildningen.

Studietakt

Halvfart, dvs. 15 högskolepoäng per termin.

Start- och slutdatum

Kursstart är den 25 augusti 2008 och kursen slutar den 5 juni 2009.

Arbetsform (distans, campus)

Kursen är en kombination av både distans (Fronter) och campus med 6 hela campusdagar per moment om 7,5 högskolepoäng.

HT-08

Moment 1: Ledarskap och lärarskap

28-29/8

2-3/10

16-17/10

Moment 2: Kroppslig kompetens, likabehandling och utvärdering

23-24/10

13-14/11

4-5/12

VT-09

Moment 3: Idrottsdidaktiska utmaningar

15-16/1

12-13/2

12-13/3

Moment 4: Lärande i hälsa

26-27/3

23-24/4

4-5/6

Ansvarig lärare för respektive moment

Moment 1

Jan Seger, Dr. med. Sc

Moment 2

Karin Redelius, Fil.dr

Moment 3

Suzanne Lundvall, Fil.dr

Moment 4

Britta Thedin Jakobsson, Fil. mag